

Jak všeobecně očekáváno, přimlouvá se president horlivě za anektování Havaje, ač sotva důvody, jež uvádí, jsou dosti podstatnými. Dovozyje, že smlouva k tomu cíli byla senátem republ. hawajské dne 10. září jednohlasně přijata a ponechána je kongresu, aby rozhodnul, na jakých podmínkách se spojením státi má, jaké politické vztahy mezi oběma zeměmi panovati mají, jakou místní správu, jaká spůsoblost od voličů požadována býti má a zdali zákony, platné pro Spoj. Státy, mají se vztahovati též na Havajsko. V pádu potvrzení smlouvy bylo by ovšem zapotřebí dáti obyvatelstvu Havajsko co možno největší míru samosprávy, však s patřičným ohledem na poměry tamnější a obyvatelstvo. Spor mezi Japonskem a Havajskem, který povstal o nakládání s japonskými dřevními dle smlouvy z roku 1885, jest na cestě ku smírnému vyrovnání. Naše vláda nebyla žádána, aby u věci té zakročila.

Náš vyslanec k republikám Nicaragua, Costa Rica a San Salvador poslán byl do San Jose, Costa Rica, kdež prozatím bude bydlet. Guvernér Nicaraguy jej nemohl přijmouti, poněvadž Nicaragua spolu se Salvador a Honduras utvořila společnou větší republiku střední Ameriky a vzdala se práva přijmáti zástupce jiných zemí. Za zástupce našeho pro Guatemalu a Honduras ustanoven byl též společný zástupce, však jestliže Honduras nebude jej moci uznati z přičiny svrchu uvedené, má podati o tom zprávu a vyčkati dalších instrukcí.

Dokončení průplavu nicaraguanského jest věc nesporně důležitou. Komise ustanovená dne 24. července, vyšetřuje, zdali průplav zříditi se dá a jakým nákladem.

V souhlase s usnešením kongresu ze dne 3. března 1897 zvolena byla komise, pozůstávající z Edward O. Wolcotta, Adlai E. Stevensona a Charles J. Painea ku povzbuzení vlád evropských v zájmu bimetalismu. Francie byla ochotna spolupůsobiti a nestojíme tedy v tom ohledu osamoceny mezi většími národy. Tito zvláštní vyslanci posud nepodali zprávu konečnou, jelikož posud děje se vyjednávání a některé země o její návržích uvažují. Komise doufá, že některé námitky se dají odstraniti dalším vyjednáváním a president doufá, že práce jejich korunována bude zdarem a skončí vespolečnými smlouvami, jimiž by zlato i stříbro uznáno bylo za pevnou měnu, za takových podmínek a omezení, aby se zabezpečilo používání obou kovů, na základě kterých by nebyl nespravedlivým žádná třída našeho občanstva.

Reciprocitní vyjednávání děje se s několika vládami evropskými a americkými a opatrným použitím práva jež zákon jim poskytuje, poslouží se nepochybně vespolečným obchodním zájmům.

Velice zájímavým v každém ohledu jest rozšíření našeho obchodu zámořského a za tím cílem by naše obchodní loďstvo mělo býti zdokonaleno a rozšířeno. My bychom měli vykonávati náš díl dopravy po mořích, což se nyní neděje. Naše obchodní loďstvo jest ku naší hanbě a pokoření nedokonalým vůči jiným. Naše lodě by měly býti známými navštěvovateli všech obchodních přístavů celého světa, otvírajíce tak nové trhy přebytku našich farem a tovarů.

Ohledně tuleňů obdávána byla konference ve Washingtoně, ku kteréž Japonsko a Rusko vyslalo zástupce a usneseno jednohlasně, že za nynějších opatření hrozí tuleňům vyhubení a že jest zapotřebí mezinárodní úmluvy všech zúčastněných mocí. Anglicko se této konference nezúčastnilo, však později vyslalo komisaře co zá-

stupce Anglicka a Kanady a stala se jistá důležitá dohoda. Vyjednávání však posud trvá a výsledek bude časem kongresu oznámen.

Pro výstavu pařížskou ustanoven byl komisař, kterýž zjistil, že bude se v téže bráti velký zájem se strany našeho občanstva a proto požádal pro americké oddělení mnohem větší místo, než původně bylo určeno. Výstava ta bude jednou z nejdůležitějších a nejnáplněnějších světových výstav.

Naše hotovost námořská pozůstává ze čtyř válečných lodí první třídy, dvou druhé třídy a 48 jiných. Rozestaveno je pět válečných lodí, 16 torpédových lodie a jedna podmořská. O pancéři na tři z oněch rozestavených lodí není posud postaráno a nelze je obdržet za cenu, kterou kongres určil. Naše moc námořní není sice velká, v porovnání s jinými velmocemi, avšak je vydatnou a pomenáhlým rozmnožením dle potřeby bude dostačující. Co náležitě ještě potřebujeme, jest tři neb čtyři loděnice.

Uzemí Alasky vyžaduje pozornosti kongresu. Hojně tam se stěhování minulé léto, jemuž nepochybně bude následovati podobně hojně stěhování budoucího leta, vyžaduje rozšíření moci ve správě obecné. Též všeobecného a důkladného vyměření má Alasku zapotřebí. President schvaluje doporučení sekretáře války, aby tam umístěny byly vojenské posádky k ochraně života i majetku. Z pohříbí Yukonu docházejí zprávy, že jest tam nedostatek potravy a lidu jest nemožno krajinu opustiti. Zprávy tyto se potvrzují a proto považuje za svou povinnost kongres, na to upozorniti. Dojdou-li zprávy tyto ještě dalšího potvrzení, mělo by se trpčím k pomoci přispěti za každou cenu.

V Indiánské Territorii nastala v minulých letech veliká změna. Původně usazeno tam bylo pět civilisovaných kmenů, na nichž území bledoši neměli žádného práva. Počet všech příslušníků těchto kmenů byl při minulém censu 45,454 a ten počet valně nezrostl. Věk bledoši obyvatele, s dovolením vlády Indiánů, usazeno jest nyní v territorii 200,000 až 250,000. Rozloha Indiánské Territorie obnáší 25,693,564 akrů, z čehož mnoho jest pozemků úrodných. Občané Spoj. Států, kteří se v territorii usadili, buď na pozvání, aneb se svolením kmenů, zbudovali si tam trvalé domovy. Jsou tam teď mnohá města, která čítají 500 až 5000 bílých obyvatelů a jsou tam různé velké obchodní podniky a mnoho peněz uloženo. Tito lidé nemají majetelského práva na pozemky jež zaujímají, aniž hlasu ve správě obecné. Tisícové dítek se tam rodí, ale nemají žádných škol obecných, pouze jen vzdělání soukromého mohou požívat. Není žádná opatření bezpečnosti života a jmění. Čelní Indiáné přivlastnili si velké rozlohy pozemků na úkor lidu a vyvinula se indiánská aristokracie. Návalu bělochů do territorie není možná zabrániti, aniž lze zajistiti Indiánům jednotlivým, aby plnou měrou podíleli se na obecném majetku. Mnozí přátelé Indiánů jsou toho názoru, že bude pro ně nejlépe, aby obdařeni byli americkým občanstvím a všemi právy a výsadami, jež s ním souvisí. Zákonem ze dne 3. března 1893 byl oprávněn president, sestavit komisi k vyjednávání s těmito pěti civilisovanými kmeny, totiž Chekeesy, Choctaw, Chickasaw, Creek a Seminole, za účelem rozdělení částí pozemků jež zaujímají mezi sebou jednotlivě a postupem ostatních vláde, k osazení obyvatelstva bílého. Komise nalezala mnoho odporu, zejména od čelných Indiánů. Před třemi lety prve podařilo se docíliti dohodnutí s kmenem Choctaw, avšak

Chickasawové odepřeli smlouvu schváleni a jelikož mají v dotyčných pozemcích společného zájmu, tedy následkem toho celá úmluva padla. Dne 23. dubna, 1897, komise docílila dohodnutí s oběma těma kmeny a smlouva dotyčná má zapotřebí pouze jenom schválení kongresu, aby nabyla platnosti. Dne 27. září 1897 uzavřena byla smlouva s kmenem Creek, avšak v národní radě kmeny toho byla zamítnuta. Vyjednávání má se ještě díti a nejčtenějšími s kmeny těch, Cherokeeesy, a nejslabším, Seminoly. Jestli dojde úmluva s Choctaw a Chickasaw schválení kongresu a nebude-li lze docíliti nějaké úmluvy od ostatních kmenů, bude zapotřebí, aby kongres nějakým spravedlivým a čestným způsobem vůči Indiánům zjednal úlevu bělochům tam usazeným.

Nedávně řádění žluté zimnice podalo znovu důkazu, že naše opatření zdravotní jsou nedostačující a naše zákony ohledně karantény mají zapotřebí důkladné opravy, tak aby mohlo se zabrániti zavlečení sem nakažlivých nemocí z cizích zemí. Též by se měly činiti pokusy, aby se zjistila příčina nemoci a měla by za tím účelem ustanovena býti komise, sestávající z bakteriologistů.

Z nařízení soudu prodána byla Union Pacific dráha pro pohledávku Spoj. Států. Pohledávka ta obnášela \$27,236,512 kapitálu a \$31,211,711.75 úroků, celkem \$59,448,223.75. Celá částka tato byla za dráhu nabídnuta, ovšem s převzetím dluhů co první hypotéka na draze váznoucího. Prodávčí dráhy Kansas Pacific byl odložen na návrh vlády ku dni 16. prosince 1897. Tato dráha dluží vládě kapitálu \$6,303,000 a úroku \$6,626,690.33, dohromady tedy \$12,929,690.33. Prodej této dráhy měl se odbývati 4. listopadu, avšak aby v širší známost vešel, odložen byl až na 15. prosince. Rozhodnutím soudu byla ustanovena částka minimální, za jakou dráha prodána býti může, na \$2,500,000 a když by nikdo více nenabídnul, bylo by to vše, co by Spoj. Státy obdržely na svůj nárok, obnášející skoro 13 milionů. Vláda nemá zprávy, jestliže bude jaký kupec, který chtěl by více nabídnouti. Otázkou pak jest, zdali má vláda na základě zákona ze dne 3. března 1887 sama dráhu onu koupiti. President soudí, že podle zmíněného zákona právo k tomu má a jestliže kongres jinak nenařídí, že zástupce pověří za tím účelem, aby se prodávčí účastnil a nabídnul cenu neménší, než co obnáší pohledávka vlády. Však aby každá nejistota byla odstraněna, navrhuje, aby přijat byl ihned zákon, kterýmž se právo to výslovně vládě dává, a prostředky potřebné povolují.

Důležitě odvětví správy země, úřadnictvo, bylo předmětem pozornosti kongresu v minulých letech a přijaty byly různé zákony k regulování obsazování jistých úřadů. Během minulých měsíců byla služba úřednická postavena ještě na pevnější stanovisko a učiněna opatření, aby úřady obsazovány byly po zásluze. Ač práva vysloužilců ku znovu dosazení v záslužných případech byla šetřena, nedělo se propuštění z politických pouze ohledů a zkoušky ku přijmutí do úřadnictva byly rozšířeny, ač učiněny méně technickými a více praktickými. Další krok učiněn byl tím, že ve všech případech, kde neschopnost se udává za příčinu propuštění ze služby, dá se dotyčným úředníkům vždy dříve slyšení. Ovšem, lze ještě mnoho vykonati, nežli zaveden bude systém, kterýž lze považovati za dokonalý pro naše potřeby. Jsou teď jisté úřady zahrnuté v třídy, jež spadají pod působení zákona pro úřadnictvo, kterých by měly být vyjmuty a opět

jiné, kteréž by měly být zahrnuty. President nebude váhati s vyjmutím všech případů, jež myslí, že byly nepatřičně vřaděny do služeb rozříděné a naopak vřaditi ty, jež po jeho názoru po zákonu vřaděny býti mají. Systém tento má schválení lidu a snahou jeho bude, je udržovati a upevniti.

Budova knihovny, jejíž zřízení povoleno bylo kongresem dne 15. dubna 1886, byla dostavena a obecnostu otevřena. Kongres by měl věsti péči o udržování této, tak aby byla nejhojnější a nejkrásnější knihovnou na světě.

Následkem obličnosti poselství jest president nucen vynechati z tétož zmínky o mnohých důležitých věcech, o nichž bude kongresu jednati. O těch nalezne obličnějšího pojednání ve zprávách různých oborů.

Rozpočty na vydání budou dojísta podrobeny bedlivé úvaze kongresu. Kdežto kongres snad shledá velmi obtížným, aby zmenšil výlohy vládní, neměl by povzbuzovati přece jejich zvětšení. Po názoru presidenta výlohy v některých oborech připoústí zmenšení, aniž bylo by to na újmu správě obecné. Jest povinností, aby vydání držela se v míře s příjmy a tak uvarováno bylo schodku.

Zprávy osobní.

— Dr. J. R. Jiřínský z Crete přijel do Omahy v neděli. Přivezl sem nemocného syna p. Musila do nemocnice k operaci, kterouž zdařile provedl a mladík nabyde v 10 neb 14 dnech opět zdraví. Pan doktor sdělil nám, že tamější řád Nebraska ZČBJ. hodlá státi se nejsilnějším řádem a předstihnouti řádu Palacký a Západní Svornost. V minulých schůzi navrženo bylo 11 nových členů a pro přísti schůzi již 6 přihlášeno a nepochybně bude jich aspoň tolik, co minule navrhováno.

— Minulou sobotu odjel z Omahy do New Yorku pan Karel Amort, kterýž po řadu let zaměstnán byl v tiskárně Pok. Záp. co formař. Pan Amort jest velmi zručným dělníkem a zaujme místo sazeče v tiskárně p. Liera. Panu Lierovi k nabytí dobrého a svědomitého dělníka gratulujeme a doufáme, že pan Amort nalezne v New Yorku štěstí, jež hledá.

— Pan Karel Palda, syn a zástupce obchodu p. Paldy z Elgin, Ia., přijel v pondělí do Omahy, jsa na své okružní cestě obchodní. Pan Palda jest dobrým obchodníkem a v obchodu svého otce nezbytným, obzvláště nyní, když starší pan Palda, jak jsme již sdělili, dlouhou a těžkou nemocí již tolik měsíců na lůžko poután jest. S politováním a zármutkem zvě-

děli jsme od něho, že se posud nemoc pana otce nelepši a lékaři na uzdravení brzké naděje nedávají. Co se obchodu týče, sdělil nám pan Palda, že shledává na svých cestách všude valně zlepšení a peníze jdou snáze dohromady nežli dříve. Též nám sdělil, že v budoucím roce, roce to výstavním, hodlá firma jejich zříditi v Omaze odvětví svého obchodu, tak aby do bližšího styku s návštěvníky výstavy přišla. Z Omahy vydá se p. Palda na cestu a sice jede do jižní Nebrasky a sev. Kansasu a hodlá Vánoce strávit v Cuba, Kan.

— Srdečnými díky zavázán jest red. t. l. svým milým osobním přátelům, kteří na něho v minulých dnech vzpoměli. V sobotu týden došli jej dva krásní velcí ušáci od p. Ad. Hrůzy a musíme doznati, že byli znamenití, jakých jsme snad ještě nikdy neměli. Až pořádní chlapi, byli mladí a křehouní jak koťátka. V polovici min. týdne opět zaslal nám p. F. Jelínek od Crete dva statné kapry skoro desetiliberáky. Pan Jelínek před několika lety zřídil si na své farmě rybník, hlavně za účelem pěstování kaprů a jak jsme seznali, daří se mu chov ryb znamenitě. My neměli ani tušení, že by kapři mohli zde takové velikosti dosáhnouti a to v poměrně krátké době, aspoň jsme nikdy tak velikých neviděli. Však co nejlepšího, že jsou zároveň chutného masa. U Američanů, jak známo, není kapr ve valně oblíben a dávají přednost masu ryb jiných. Však to dojísta jen ti, kteří kaprů z rybníka p. Jelínka posud neokusili. Máme za to, že daří se chov kaprů p. Jelínkovi hlavně proto, že má velmi přilehlé místo, totiž rybník do něhož stále hojnost čerstvé vody přitéká. Hned v zápětí po rybník došel nás od p. Jelínka ještě i sud znamenitých jablek z jeho velkého ovocného sadu a to druhů tak krásných, jakéž bychom zde v trhu marré koupiti hledali. Ten novinářský život má mnoho nepřijemného do sebe, avšak díky skutečného přátelství to trpké ovoce novinaření někdy oslazují. Prozatím vzdáváme našim přátelům srdečné díky.

Čechové a jejich zápas o samosprávu.

Nákladem Pok. Záp. vydána byla v brožurce přednáška pod výše uvedeným názvem, kterou připravil p. L. J. Palda pro literární klub Astorovy knihovny v New Yorku a upravil pak pro měsíční Midland Monthly. Tento český překlad přednášky tvoří brožurku 40 stránek, obsahující vyobrazení Jana Husa, Jana Žižky, Jana Amose Komenského a Josefa Jungmana. Cena pouze 10c., třeba v kolkách. Dva sešity měsíčníku Midland Monthly, obsahující tutéž přednášku v angličtině, za 25ctů.

Pokrok Západu, Omaha, Neb.

Různé premie.

Pro ty z našich předplatitelů, kteří si přejí okrasu pro dům, máme hojný výběr obrazů, vesměs snímky nejvýtečnějších prací mistrů a sice:

ZDARMA co premii obdrží předplatitelé, kteří kolkou z následujících obrazů:

Kolumbus na královském dvoře španělském, snímek znamenitého díla nejvýtečnějšího českého malíře Václava Brožíka, kterýž obraz zakoupen byl nákladem \$65.00 a chová se v Metropolitanu Museu umění v New Yorku. Dále: **Kolumbovo vystoupení na americké pevnině**; dílo proslaveného díla Vanderlynova, nalezeného se v kapitulu ve Washingtonu. Cena obou těchto skvostných obrazů \$1.00. Co jedna premie celoročí předplatitelům zdarma.

Bojarská svatba, snímek rozkošného obrazu věhlasného umělce ruského Mskovského, 21x28 pal., v barvotisku. Cena 50c.

Jan Amos Komenský, podobizna věhlasného našeho zakladatele moderního školství. Cena 50c.

Ladimír Klácel, věrná podobizna tohoto věhlasného amerického svobodáře. Cena 50c.

Kristus před Pilátem a Kristus na Calvarii, snímky obrazů znamenitého díla věhlasného malíře Munkacseho, oba v barvotisku. Oba dohromady za 50c.

Napoleon na bojišti u Friedlandu, snímek znamenitého malíře věhlasného malíře Meisouiera, 21x28 pal., v barvotisku. Cena 50c.

Návrat Napoleona z Moskvy, překrásný barokský obraz, představující uprostřed Napoleona v čele řady důstojníků; v pozadí řady vojska a za ním září hofcí Moskva. Nejznamenitější dílo znamenitého malíře Meisouiera. Cena 50c.

Za doplatek 40c. nabízíme:

Hus a Žižka, krásné dva litografované obrazy, představující české velikány Husa a Žižku, hodící se pro spolkové a veřejné místnosti, jakož i pro rodiny. Cena za oba \$1.00. Oba co premie za doplatek 40c.

Hus před koncem kostnickým, snímek díla znamenitého umělce Václ. Brožíka. Cena \$1.00. Co premie za doplatek 40c.

Předplácejte na . . . Pokrok Západu

. . . jeden z nejstarších časopisů českých v Americe. . .

V zásadě republikánský, však od strany nezávislý a prospěch obecně vždy hájící. Předplatné na týdně \$2.20 na rok, dvojtýdně \$2.50 na rok.

Adresa: **Pokrok Západu, Omaha, Neb.**